

I maj

“Han var der, krop og sjæl, på gaden,” sådan lyder Jacques Derridas paradoksale beskrivelse af Maurice Blanchots engagement i studenteroprøret i maj 1968 i hans nekrolog ved Blanchots død i 2003. Paradoksalt fordi Blanchot er berømt og berygtet for ikke at vise sig i krop og sjæl, men tværtimod at leve i det skjulte i en grad, så der kun eksisterer fire kendte fotos af ham. Blanchots tilbagetrukne tilværelse forhindrede ham dog ikke i gennem hele sit liv at markere sig politisk fra ungdommen på den nationalistiske højrefløj i 30’erne, over hans kraftige protester mod krigen i Algeriet, til engagementet i opstanden i Paris i 1968.

Nedenfor følger fire korte tekster skrevet af Blanchot og publiceret anonymt i bladet Comité i oktober 1968. Kun ét nummer af bladet udkom, men Blanchots indledning til det første nummer samt hans øvrige bidrag knytter det politiske engagement med hans tænkning om skrivningens karakter med perspektiver, der peger langt ud over denne enlige udgivelse. Teksterne ledsages af en række af de plakater og indskrifter, placeret på Paris’ mure under urolighederne, som danner baggrund for Blanchots overvejelser.

[Udgivelsens mulige karakter]

Udgivelsens mulige karakter: Også den stræber efter at fuldbyrde bruddet, det vil sige at fuldbyrde det i bruddets modus. Deraf nødvendigheden af at bryde med skrivningens traditionelle vaner og privilegier.

1. Teksterne vil være anonyme. Anonymiteten har ikke alene til formål at fjerne forfatterens ejendomsret over det han skriver, ikke engang at gøre ham upersonlig ved at befri ham fra sig selv (hans historie, hans person, den mistanke der knytter sig til hans partikularitet), men at udgøre et kollektivt eller mangfoldigt ord [*parole*]: en skriftens kommunisme.

2. Teksterne vil således have en fragmentarisk karakter – præcis for at gøre mangfoldigheden mulig (en ikke-enhedslig mangfoldighed); at åbne et sted for den og på samme tid aldrig opholde tilblivelsen selv – altid allerede brudte og som bestemte

for bruddet, for at finde deres betydning ikke i sig selv, men i deres sammenstilling-adskillelse, deres sammensætning [*mise en commun*], deres forskelsrelationer.

3. Fordi betydningen gives af sammensætningen (kontinuiteten i en serie af altid diskontinuerte og endda divergerende tekster, af essentielt forskellige former og 'genrer') er der ingen grund til at skelne mellem tekster der allerede er udgivet andre steder, og tekster skrevet til udgivelsen. Der er ofte latent i allerede udgivne tekster en mulighed for citation, det vil sige et tilhørsforhold til det fragmentariske eller simpelthen til fragmenter, sætninger, afsnit, som, når de sættes i forhold til hinanden, kan tage en ny betydning eller tjene vores undersøgelsesarbejde. Opgiv enhver forudfattet ide om originalitet eller det uudgivnes fortrinsret.

4. Tilsvarende vil informationer taget som beset, i deres rå kraft uden kommentarer, der med længere eller kortere pauser punkterer den diskontinuerte serie af tekster, også deltage i dette samme undersøgelsesarbejde.

5. Her må derfor først og fremmest de udtrykke sig, eller finde sig udtrykt, på en direkte eller indirekte måde, som er uden ord, som ikke er forfattere, selve dem som talen [*le discours*] ikke når, selvom det er i talen de tror bedst at kunne gøre sig forståelige.

6. Kort sagt, sproget [*le langage*] er ikke givet hverken i teksternes indhold eller deres form, men gennem deres relationer, det med nødvendighed uharmoniske hele de kan udgøre. Med denne diskontinuitet, som de bevarer gennem denne ikke-lukning, vil der være en søgen efter et mere radikalt sprog som befinder sig uden for talen, uden for kulturen, som, idet det forbliver erklærende, bør fortsætte at fastholde det stadige udspøringsarbejde.

7. En grundlæggende irregulær udgivelse, helliget irregulariteten hvad angår såvel udgivelsesfrekvens som format og formuleringer.

Det giver tre centre, dog altid decentrerede:

- bevægelsen som befaling af brud (bruddets originale kræfter);
- muligheden af bruddet på arbejdets område (arbejder-studerer forholdet);
- de internationale omstændigheder (relationer med de fremmede).

Men alt tilhører os, det vil sige vi tilhører alt og intet.

At bekræfte bruddet

1. Det endelige mål, det vil også sige det umiddelbare, det åbenbare mål, det vil sige det skjulte, direkte-indirekte: At bekræfte bruddet. At bekræfte: at organisere det så det gøres stadig mere reelt og mere radikalt.

Hvilket brud? Bruddet med magten, altså med begrebet magt, altså alle steder hvor en magt hersker. Det gælder helt sikkert for universitetet, for ideen om viden, for de relationer der skabes af det undervisende ord, det styrende ord og måske for et hvilket som helst ord, etc., men det gælder endda mere for selve vores forståelse af modstanden mod magten, hver gang denne modstand konstituerer sig som magtens parti.

2. At bekræfte bruddet radikalt: det er det samme som at sige (det er den første betydning) at vi er i en tilstand af krig med det der er, overalt og altid, uden forhold til andet end en lov vi ikke anerkender, et samfund hvis værdier, sandheder, idealer, privilegier er os fremmede, at vi har at gøre med en fjende der er desto frygteligere, jo mere imødekommende den tager sig ud, med hvem det må være forstået at vi aldrig, under nogen omstændigheder, selv af taktiske årsager, vil slutte pagt.

3. At fremføre bruddet, det er ikke kun at frigøre eller forsøge at frigøre de kræfter som stræber mod bruddet, fra deres integration i det etablerede samfund, det er at handle således at afvisningen, reelt og hver gang den udføres, ikke kun bliver et negativt moment. Det er, politisk og filosofisk, et af bevægelsens stærkeste træk. I denne betydning overskrider den radikale afvisning, som den fremføres af bevægelsen, og som også vi skal fremføre den, så langt den simple negativitet at den er selve negationen af det som endnu ikke er fremsat og bekræftet. At klargøre den singulære karakter denne afvisning har, det er en af de teoretiske opgaver for den nye politiske tænkning. Det teoretiske består naturligvis ikke kun i at udarbejde et program, en platform, men tværtimod uden for ethvert programmatisk projekt og endda uden for ethvert projekt at fastholde *en afvisning som bekræfter*, at frigøre eller fastholde en bekræftelse som ikke indordner sig, men som frigør og frigør sig, som angår uordenen eller forstyrrelsen eller endog det ikke-strukturerbare. Denne afvisningens beslutning, som hverken er magt, benægtelsens magt eller en negation i forhold til en bekræftelse som allerede er fremsat eller udkastet i forvejen, det er denne beslutning man benævner når man, i den 'revolutionære' proces, appellerer til spontaniteten, med det forbehold at dette begreb om *spontanitet* i mange henseender kræver forsigtighed og medfører en række tvivlsomme ideer – for eksempel en slags vitalisme, ideen om den naturlige autokreativitet etc.

[I DAG]

I DAG, som under krigen fra 1940 til 1944, bør afvisningen af at samarbejde med alle den gaullistiske magts kulturelle institutioner sætte sig igennem hos enhver kunstner i opposition som en absolut beslutning. Kulturen er det sted hvor magten altid finder medskyldige. Med kulturen som middel tilbagevinder og reducerer den ethvert frit ord. Vi må kæmpe mod kulturens medskyldighed; vi må vise at der i kulturen er et ejerforhold gennem betydningen og en brug af undertrykkende kræfter som fungerer uafhængigt af det sociale spil.

[LØBESEDLER, PLAKATER, BULLETINER]

LØBESEDLER, PLAKATER, BULLETINER. – At skrive *om*, det er, på alle måder, upassende. Men at skrive om den begivenhed som netop er udset (blandt andre) til at sikre at man aldrig mere kan skrive *om* – gravskrift, kommentar, analyse, lovtale, fordømmelse – det er på forhånd at forvanske den og altid allerede at have forfejlet den. Vi vil derfor aldrig skrive om det der fandt sted eller ikke fandt sted i maj: ikke af respekt, ikke engang for at undgå at begrænse begivenheden. Vi indrømmer at denne afvisning er et af de punkter hvor skriften og beslutningen om bruddet forener sig: begge er altid immanente og altid uforudsigelige.

- Der er allerede udkommet snesevis af bøger som behandler det der fandt sted eller ikke fandt sted i maj. De er generelt intelligente, nogenlunde korrekte, måske nyttige. Skrevet af sociologer, professorer, journalister eller endda aktivister. Der var naturligvis ikke nogen der ventede at se bogens realitet eller mulighed forsvinde, tvunget af bevægelsen som i en bestemt betydning udelukker den: Det vil sige fuldførelsen, fuldendelsen.

- Bogen er ikke forsvundet, lad os erkende det. Ikke desto mindre siger vi at alt det der i vores kulturs historie og i historien overhovedet stadigt bestemmer skriftens fremtid ikke i bogen, men i bogens fravær, ikke ophører med at bekendtgøre og forberede rystelsen. Der findes stadig bøger og, hvad der er værre, gode bøger. Men skriften på muren, den skrift som er hverken inskription eller udsagn, de løbesedler der hastigt uddeles på gaden, som er manifestationen af gadens hast, plakaterne som ikke behøver at blive læst, men er der som udfordring til enhver lov, uordenens ord, ord der uden for talen markerer de marcherendes trin og politiske råb – og bulletiner i dusiner, som denne, alt hvad der forstyrrer, påkalder, truer og endelig stiller spørgsmål uden at vente svar, uden at hvile på en forvisning, dem lukker vi aldrig inde i en bog som selv åben sigter mod lukningen, undertrykkelsens raffinerede form.

- I maj, der er ingen bog om maj: ikke på grund af manglende tid eller på grund af nødvendigheden af “at handle”, men på grund af en mere afgørende hindring; det skrives andetsteds, i en verden uden udgivelser, det udsendes i ansigtet på politiet og på sin vis med dets hjælp, vold mod vold. Bogens tilbageholdelse [*arrêt*]¹, som også er historiens tilbageholdelse, og som, langt fra at føre os tilbage til et punkt før kulturen, betegner et punkt situeret langt hinsides kulturen, og det er det som stærkest provokerer autoriteten, magten, loven. At denne bulletin forlænger denne tilbageholdelse, alt imens den hindrer den i at høre op [*s’arrêter*]. Ikke flere bøger, aldrig mere bøger, så længe som vi står i forbindelse med bruddets rystelser.

- Løbesedler, plakater, bulletiner, gadens ord, uendelige ord, det er ikke af hensyn til effektiviteten at de trænger sig på. Effektive eller ej, de er del af øjeblikkets beslutning. De dukker op, de forsvinder. De siger ikke noget, tværtimod, de ødelægger alt, de er uden for alt. De handler og reflekterer fragmentarisk. De efterlader ingen spor: træk uden spor. Som ordet på murene skrives de i uvisheden, modtages under trusler, bærer selv faren med sig og passerer videre til de passerende som viderebringer, taber eller glemmer dem.

Fra Maurice Blanchot: *Écrits politiques: Guerre d’Algérie, Mai 68, etc. 1958-1993*, (97-99, 104-7, 118-20), ©Éditions Lignes & Manifestes, 2003.

Oversat af Mads Anders Baggesgaard

Noter

- 1 Det franske *arrêt* bibringer stærkere ordets dobbeltbetydning af arrestation eller tilbageholdelse og simpelthen ophør, ophold. En dobbelttydighed der kommer til udtryk såvel i passagen her som i hele Blanchots forfatterskab, tydeligst i romanen *L’arrêt de Mort* (1948). O.a.

**LA POLICE S’AFFICHE
AUX BEAUX ARTS**

**LES BEAUX ARTS
AFFICHENT dans la RUE**